

10.u65

1(a)

De eerste vijf elementen in de canonieke volgorde van L :

$i=0, k=1$: ba

$i=0, k=2$: bbaa

$i=1, k=2$: abbbaa

$i=0, k=3$: bbbbaa

$i=1, k=3$: abbbbaa

En vervolgens

$i=0, k=4$: bbbbbaaa

$i=2, k=3$: aabbbbbbaa

$i=1, k=4$: abbbbbbaaaa

$i=0, k=5$: bbbbbbaaaaa

10.u8

(b) T_1 controleert eerst of zijn invoer x van de vorm $a^i b^j a^k$ is, met $i \geq 0$ en $j, k \geq 1$. Zo nee, dan verworpt/crasht hij meteen.

Zo ja, dan markeert T_1 steeds (van links naar rechts) een a van a^i als A , waarna hij (eveneens van links naar rechts) twee b 's van b^j markeert als B , en een a van a^k als A .

Als dat niet lukt, omdat er niet voldoende b 's zijn of niet voldoende a 's van a^k (dus $j < 2i$ of $k < i$), crasht T_1 .

Als dit wel lukt en alle a 's van a^i zijn gemarkeerd, wordt gekeken of er nog b 's van b^j over zijn.

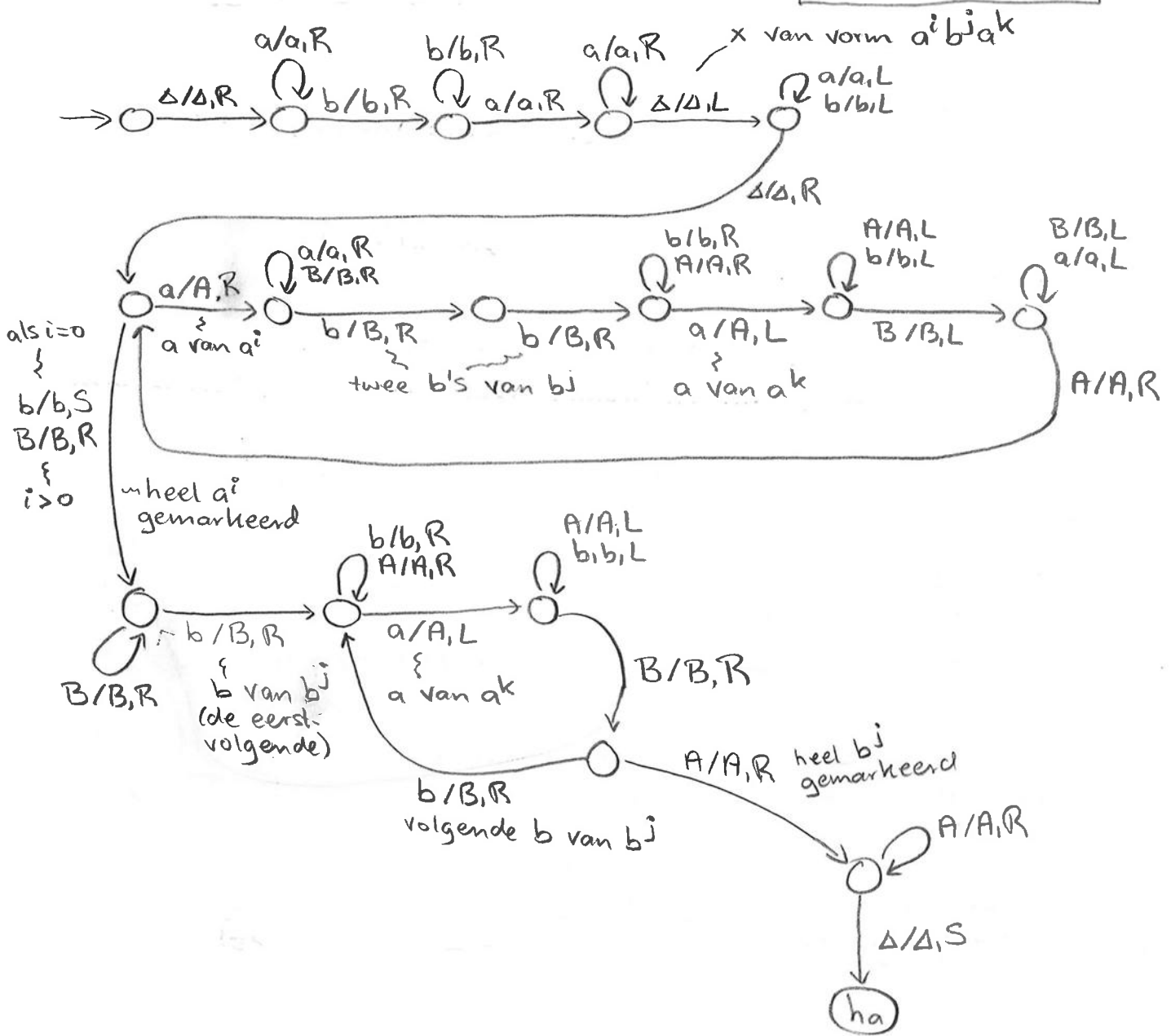
Zo nee, dan crasht de machine (want $j = 2i$, terwijl $j = i+k > 2i$ moet zijn).

Zo ja, dan markeert T_1 steeds (van links naar rechts) een resterende b van b^j , waarna hij (eveneens van links naar rechts) een resterende a van a^k markeert als A .

Als dit niet lukt (omdat k te klein is, dus $j > i+k$), crasht de machine.

Als dit wel lukt, dan controleert T_1 of alle a 's van a^k gemarkeerd zijn als A . Zo nee, dan crasht de machine, zo ja, dan accepteert T_1 met de leeskop op de Δ na de compleet gemarkeerde invoer.

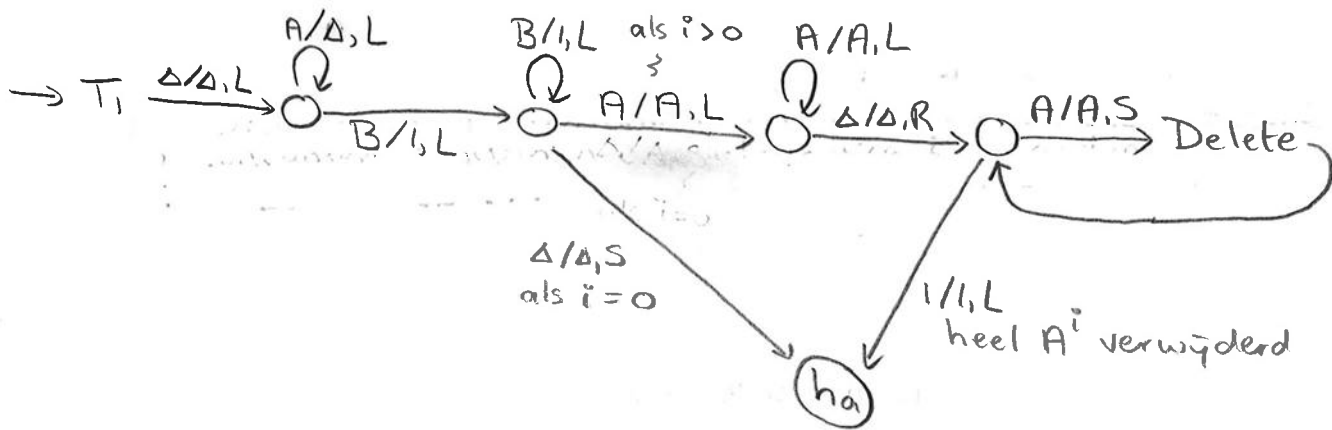
11.02.

11.17

- (c) T_2 roept eerst T_1 aan.
 Als T_1 accepteert, dan zit de invoer x in L , en staat de leeskop op de Δ direct achter de gemarkeerde invoer.
 T_2 gaat nu de achterste A's (van a^k) verwijderen, maakt van de B's (van $b^j = b^{i+k}$) 1'en voor de functiewaarde, en verwijdert de voorste A's (van a^i) met herhaaldelijk Delete.
 Daarna accepteert T_2 met de leeskop op vakje 0.

11.24

11.29

2)

T_2 krijgt een string $x \in \{a,b\}^*$ als invoer, en zet daar met Insert (a) en Insert (b) rond toestand q_1 , een willekeurige string $y \in \{a,b\}^*$ vóór. De resulterende string yx wordt vervolgens aan T_1 gegeven.

Er geldt: $x \in L(T_2) \Leftrightarrow$ als er een string $y \in \{a,b\}^*$ bestaat, zodat $yx \in L(T_1) \Leftrightarrow$ als x een suffix is van een element van L_1 .

Dus $L(T_2) = \{x \in \{a,b\}^* \mid yx \in L_1 \text{ voor zekere } y \in \{a,b\}^*\}$

\Leftrightarrow als er een berekening van T_2 voor invoer x bestaat die leidt tot acceptatie

11.39.

3a) G heeft startvariabele S en de volgende producties

$$S \rightarrow A_1 B_1 S B_2 A_2$$

A_1 wordt een a van a^i
 B_1 een b van b^i
 B_2 een b van b^k
 A_2 een a van a^k

Hoog i en k allebei met 1 op
 Hoog alleen k met 1 op

$$S \rightarrow S B_2 A_2$$

$$S \rightarrow L_1 R_1 B_2 A_2$$

L_1 gaat naar links lopen om $A_1^i B_1^i$ om te zetten in $a^i b^i$

R_1 gaat naar rechts lopen om $B_2^k A_2^k$ om te zetten in $b^k a^k$.

Hoog k nog met 1 op, om $i < k$ af te dwingen.

$$B_1 A_1 \rightarrow A_1 B_1$$

zet A_1 en B_1 in goede volgorde

$$A_2 B_2 \rightarrow B_2 A_2$$

zet B_2 en A_2 in goede volgorde

$$B_1 L_1 \rightarrow L_1 b$$

L_1 loopt naar links en verandert B_1 in b

$$A_1 L_1 \rightarrow L_2 a$$

tot L_1 bij A_1 komt. Daar maakt hij een a van, maar verandert zelf in L_2 , om te voorkomen dat er nu nog B_1 's in b worden veranderd (om volgorde $A_1 B_1$ af te dwingen)

$$A_1 L_2 \rightarrow L_2 a$$

L_2 loopt verder naar links en verandert A_1 in a

$$L_1 \rightarrow \perp$$

L_1 (als $i=0$) en L_2 hebben hun werk gedaan en verdwijnen.

$$L_2 \rightarrow \perp$$

$$R_1 B_2 \rightarrow b R_1$$

$$R_1 A_2 \rightarrow a R_2$$

$$R_2 A_2 \rightarrow a R_2$$

analoog aan werking L_1 en L_2 .
(omdat $k > 0$ moet zijn, is $R_1 \rightarrow \perp$ niet nodig)

$$R_2 \rightarrow \perp$$

11.52

(b)

$$\underline{S} \Rightarrow A_1 B_1 \underline{S} B_2 A_2 \Rightarrow A_1 B_1 L_1 R_1 B_2 \underline{A_2 B_2 A_2} \Rightarrow A_1 B_1 L_1 R_1 B_2 B_2 A_2 A_2$$

$$\Rightarrow \underline{A_1 L_1} b R_1 B_2 B_2 A_2 A_2 \Rightarrow \underline{L_2 a} b R_1 B_2 B_2 A_2 A_2 \Rightarrow ab \underline{R_1 B_2 B_2 A_2 A_2}$$

$$\Rightarrow^* abbb \underline{R_1 A_2 A_2} \Rightarrow abbb a \underline{R_2 A_2} \Rightarrow abbb a a \underline{R_2} \Rightarrow abbb a a$$

11.58

4(a) We noemen een taal L recursief opsombaar, als er een Turing-machine T bestaat, zodat $L = L(T)$
(ofwel: T accepteert precies alle strings in L)

12.00

We noemen een taal L recursief, als er een Turingmachine T bestaat die de karakteristieke functie χ_L van L berekent.

12.01

(b) (i) is waar.

(ii) is waar.

(iii) is niet waar.

12.03.

5) (a)

Neem:

P_1 : gegeven een Turingmachine T_1 , accepteert T_1 de invoer Λ
... binnen tien stappen?

P_2 : gegeven een Turingmachine T_2 , accepteert T_2 de invoer Λ ?

(b)

We tonen aan dat $P_1 \leq P_2$
instantie: T_1 T_2

We moeten de willekeurige TM T_1 ombouwen naar een TM T_2
z6 dat T_1 is ja-instantie van $P_1 \Leftrightarrow T_2$ is ja-instantie van P_2 .

TM T_2 doet in principe hetzelfde als T_1 , maar houdt in de toestanden
ook bij hoeveel stappen in de berekening zijn gedaan
(tot maximaal tien stappen), door van elke toestand in T_1
tien kopies te maken. Wanneer T_2 tien stappen voor zijn invoer
heeft uitgevoerd, gaat hij naar hr.
en nog niet is ge-halt.

Er geldt nu:

T_1 is ja-instantie van $P_1 \Leftrightarrow T_1$ accepteert de invoer Λ
binnen tien stappen $\Rightarrow T_2$ accepteert de invoer Λ
(eveneens binnen tien stappen) $\Leftrightarrow T_2$ is ja-instantie van P_2 .

T_1 is nee-instantie van $P_1 \Leftrightarrow T_1$ accepteert de invoer Λ
niet, of pas in meer dan tien stappen $\Rightarrow T_2$ accepteert
de invoer Λ niet (want na tien stappen verworpt T_2 sowieso)
 $\Leftrightarrow T_2$ is nee-instantie van P_2

We kunnen T_2 inderdaad op algoritmische wijze uit T_1 construeren.
Inderdaad is aan alle eisen van een reductie $P_1 \leq P_2$ voldaan.

Er geldt niet dat $P_2 \leq P_1$.

Immers, P_2 is een bekend niet-beslisbaar beslissingsprobleem.

Als $P_2 \leq P_1$, zou ook P_1 niet beslisbaar zijn.

Echter, P_1 is beslisbaar, simpelweg door de instantie T_1 maximaal
tien stappen te simuleren voor de invoer Λ . Als T_1 daarbij ha
bereikt, is het een ja-instantie, en anders een nee-instantie.

6) We moeten aantonen dat de eigenschap "T accepteert oneindig veel strings" een niet-triviale taaleigenschap is.

* Sowieso gaat het om een eigenschap van een (één) Turingmachine.

* Het is een taaleigenschap:

als immers $L(T_1) = L(T_2)$ voor twee Turingmachines T_1 en T_2 , dan accepteren zij dezelfde strings. Als dat er oneindig veel zijn bij T_1 , zijn dat er natuurlijk ook oneindig veel bij T_2 en vice versa.

* Het is een niet-triviale eigenschap.

- er bestaat immers (minstens) één Turingmachine die de eigenschap wel heeft, b.v.

$$T_{ja}: \rightarrow \circ \xrightarrow{\Delta/\Delta, S} (h_a)$$

want $L(T_{ja}) = \Sigma^*$ en dat bevat oneindig veel strings

- er bestaat ook (minstens één) Turingmachine die de eigenschap niet heeft, b.v.

$$T_{nee}: \rightarrow \circ \xrightarrow{\Delta/\Delta, S} (h_r)$$

want $L(T_{nee}) = \emptyset$ en dat bevat nul strings.